Addressing seafood contamination for subsistence fishers:

Community participatory learning & action

APHA
November 2, 2016
Linn Gould, MS, MPH

Presenter Disclosures

The following personal financial relationships with commercial interests relevant to this presentation existed during the past 12 months:

No relationships to disclose

Today

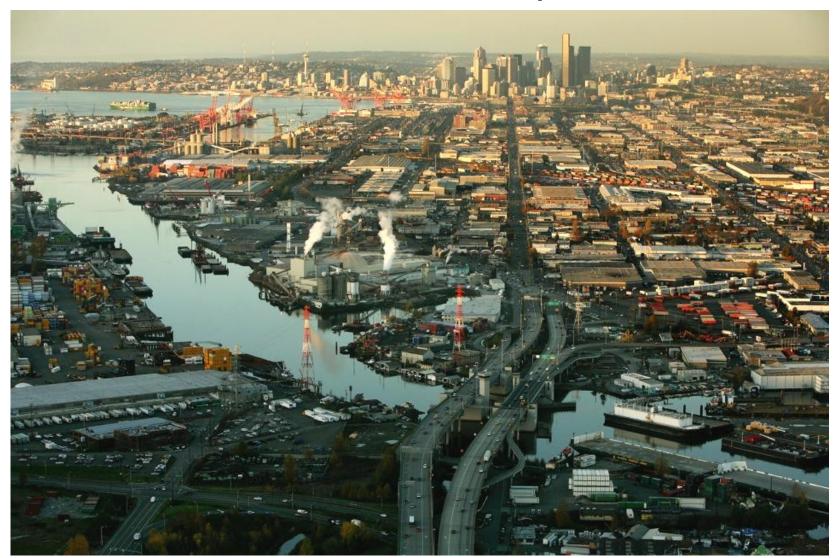
- Background
- Vietnamese fisher pilot "DROF 1"
- Latino fisher pilot "DROF 2"
- Community Health Advocate fisher pilot
 - "DROF 3"
- What's next?

Spokane Street Bridge - Seattle Times

Lower Duwamish Waterway - Seattle, WA

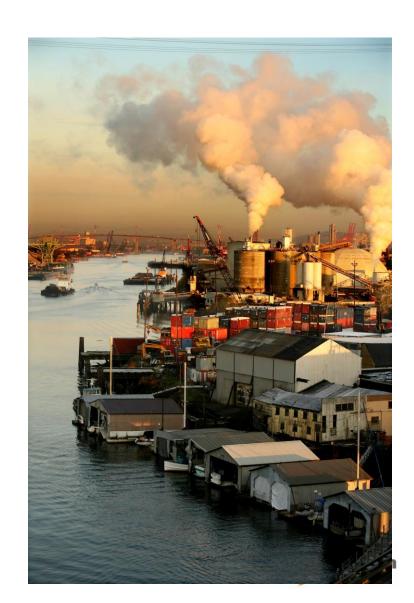

Duwamish Valley Industrial Base

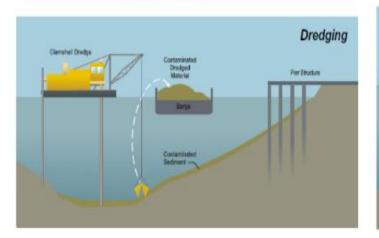

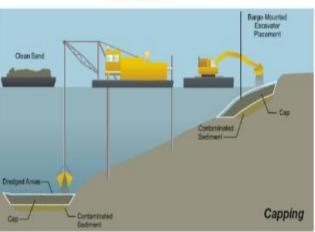

Cleaning up the Lower Duwamish Waterway Superfund Site

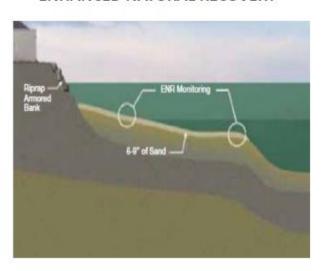
DREDGING

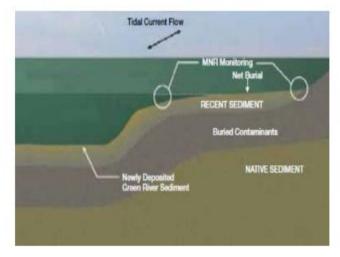
CAPPING

ENHANCED NATURAL RECOVERY

MONITORED NATURAL RECOVERY

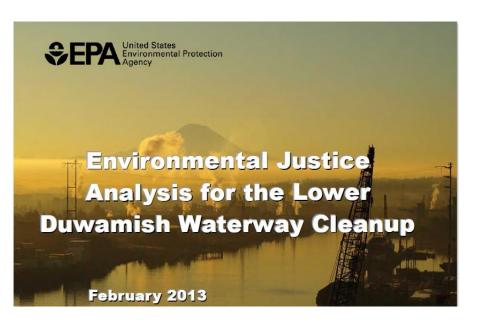
17 year cleanup

Residual contamination forever

Our concern: **Advisories** ineffective for subsistence fisher populations

Health Impact Assessment:

Proposed Cleanup Plan for the Lower Duwamish Waterway Superfund Site

FINAL REPORT

September 2013

University of Washington, Just Health Action, DRCC. Grant from Pew Charitable Trusts

ADVISORY DON'T EAL FS HI

Rhonda Kaetzel, PhD and Sinang Lee, MPH

Institutional Controls (fish advisories)

- Photographic and survey evidence that advisories ignored on LDW
- Burden placed on vulnerable populations vs those responsible for risk
- Advisories assume that behavior change is best when cultural/spiritual and food insecurity are higher priority
- Unintended health consequences of changing from seafood diet to another food source

For fish advisories to be effective: Community capacity building and empowerment

. . .It is crucial that those affected play central roles in developing and disseminating the information that they deem appropriate to their needs. Such efforts-led by those in the community, and supported by the FPA una other agencies can contribute to the large goals of..."participatory learning and culturally-appropriate organizing" (P. 104)

November 2002 (revised)

FISH CONSUMPTION AND ENVIRONMENTAL JUSTICE

ort developed from the National Environmental Justice Advisory Council Meeting of December 3-6, 2001

A Federal Advisory Committee to the U.S. Environmental Protection Agency

Duwamish River Opportunity Fund (aka DROF)

OFFICE OF THE MAYOR

City of Seattle MAYOR ED MURRAY

HOME

MY VISION FOR SEATTLE

NEWSROOM

GET HELP

GET INVOLVED

DUWAMISH RIVER OPPORTUNITY **FUND**

The Duwamish is our city's only river, but that is not the only thing that makes it special. Native Americans use the Duwamish as a resource and for cultural purposes. Salmon and trout use it as a migration corridor and a large number of fish and wildlife species use the estuary for rearing. The Duwamish is also a working waterway that supports many of Seattle's shipping and industrial businesses.

Decades of industry near the Duwamish have left significant contamination in the mud and along the river's banks

In 2001, The United States Environmental Protection Agency (EPA) listed a 5.5 mile stretch of the Duwamish River as a Superfund cleanup site. Since then, the City of Seattle, King County, the Port of Seattle and the Boeing Company have invested over \$100 Million in early cleanup actions to reduce contamination by 50 percent, while we also work to eliminate ongoing sources of

RELATED LINKS

- · 2014 Recipients
- · 2015 Application
- Review and Approval Process
- 2015 Implementation Schedule
- · Learn more about the Duwamish
- · Learn more about early actions
- · EPA proposed clean-up plan

OPEN HOUSE

Prospective applicants are encouraged to attend a community event about the Duwamish River Opportunity Fund on Wednesday, April 8 from 5:30 to 8:30 p.m. in Georgetown at:

Coliman Restaurant

6932 Carleton Avenue S (Map)

Vietnamese Subsistence Fisher Case Study (aka "DROF1" - 2015)

"DROF 1" Partners

Vietnamese Advisory Group and project team

Linn Gould

JustHealthAction

Sinang Lee and Dr. Rhonda Kaetzel/PHSKC

Khanh Ho/ICHS Community Mobilizer

Paul Le ICHS HealthCorps

Dr Bill Daniell/UW

Model:

- Critical reflection, analysis, and collective action
- Facilitation process that aims to bring about change
- Learning by all participants, valuing diversity, supporting group interactions

Vietnamese (VN) subsistence fisher model

- Set up a VN Advisory Group (AG) as "community experts"
 - (13 members, 4 meetings, \$50 stipends/meeting)
- Learn about VN values and practices around fishing
- Learn how to share messages with the VN community about the contamination in the Lower Duwamish River
- Ask AG's opinion/advice about alternatives to fishing the Lower Duwamish River
- Continuous check-in to assure consensus
- Share AG's opinions with government agencies, nonprofits and the community can collaborate for action

Meeting 1: What we learned:

CULTURE

- Fishing is part of Vietnamese culture
- Pass on knowledge from generation to generation "cha truyền con nối"
- Fish for passion/recreation
- Share catch with others

- Fish are healthy and delicious to eat, esp. for pregnant women and children
- Freshly caught fish is more healthy and natural than raised fish

FISH ADVISORIES AND WARDENS

- Recognize and understand warning signs
- Fishing laws in US are confusing and strict—but rational
- Established and more regulated places are safer to fish in
- Wardens are scary

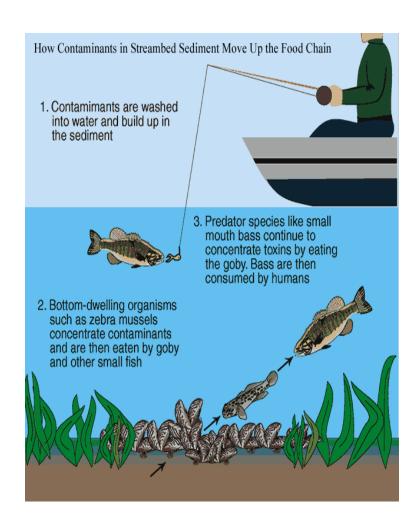
Meeting 2, Part 1-Expert health panel

On bioaccumulation:

The bottom of the river is already contaminated, fish and shrimp living there will eat the mud and algae that are toxic and when we eat those fish and shrimp, we will be consuming that toxic too.

On sharing:

Our friends and neighbors share their catch with us..... We see that it's freshly caught and that's already so delicious, we didn't even ask, we didn't know whether it's from that river or not.

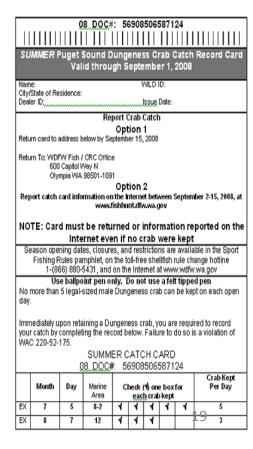

Two agencies have different messages

- Oh, so two departments not talking so one let you fish but one says it's harmful to eat. I see how it is.
- So they (WDFW) know that the fish are toxic yet they still sell us the license to fish without warning us what fish are bad for us to eat.

Meeting 2, Part 2: What should educational outreach to VN community look like?

- VN newspapers is the best to outreach....
- And more advisory meetings like this but for other nationalities so everyone has the same information about these issues.
- The young people too busy working, so we the elders can help out reaching and teaching people

Meeting 3: Alternatives –

If River cannot be fished, what other choices won't change your cultural or food security needs?

- 1. Game wardens (WA Dept Fish & Wildlife)
- 2. Fishing piers around Puget Sound
- 3. Stocked ponds

Action Tool: VN Newspaper article

In the Vietnamese community, these two newspapers (Viet Today and Viet NW) are the most circulated, almost every body reads it

The river is contaminated, so need to stay away from the seafood, but you can eat salmon. The river is in the process of being clean for the next 17 years.

Người Việt Tây Bắc số 2282 Thứ Sáu Ngày 21 tháng 08 năm 2015

tìm biện pháp giữ an toàn cho hoạt nghị từ các cộng đồng ngư dân địa phương Việt. tiêu thu hải sản tại sông Duwamish

cho du án này trong 17 năm tới và Công ty Boeing.

hoach này sẽ giảm mức ô nhiễm cách đáng kể, nhưng họ lo ngại bằng trong y tế cho biết. rằng hải sản cư trú tại đây sẽ vẫn Với phân tải trợ của Seattle mạnh hơn. chứng minh là không có hiệu việc đánh bắt hải sản và khuyển Nam nói.

này đang tìm các phương án hiệu sản. quả hơn để thay thế nhằm bảo vệ. Theo nhóm tư vấn ngư dân như giáo dục thêm cho cộng và giáo dục sức khỏc của các ngư Việt Nam, đánh bắt cá được gắn đồng thông qua phương tiện dân sinh sống và những người chặt chẽ với nên văn hóa Việt, truyền thông và báo chí. tiêu thụ hải sản đánh bắt được từ Những người tham gia giải thích sông Duwamish, trong khi vẫn rằng: "câu cá là về bản sắc và giúp họ giữ gin và tiếp nổi truyền cuộc sống" và truyền cho thế hệ nhưng quan trọng hơn là nên giáo thống ngành chải, khuyên khích sau theo phong tục "Cha truyền" dực những người cấu cá ở đầu an

họ tiếp tục đánh bắt hài sản để con nổi. thoá mãn niềm vui thú.

"Chúng tôi muốn khuyển người đều đồng ý rằng một thông nên ăn," một người tham gia của

khích ngư dân tiếp tục ăn hải sản điệp rõ ràng và rộng rãi về nguy các nhóm tư vấn ngư dân Việt bằng cách cung cấp cho họ với cơ sức khỏc là cần thiết," Khanh Nam cho biết, "nhưng phải làm các lựa chọn khác hợp lý và phù Hồ của ICHS, người dẫn dất với cách khôn khéo để đừng xua hợp hơn để bảo vệ văn hóa của nhóm tư vấn ngư dân Việt Nam đuổi ngư dân tới những địa điểm họ và không tạo thêm gánh nặng cho biết.

cho họ trong cuộc sống vì thay Trong khi câu cá giúp họ tướng sẽ được tài trợ bởi King County, đổi cách sống và giải tri hằng nhỏ tới quê nhà, đa số những tạo một bàn đồ hướng dẫn những Cáng Seattle, thành phố Seattle, ngày thường rất khó tuấn thủ vị người tham gia thích câu cá ở trụ cấu, hỗ và sông phổ biến lý do vệ tinh thần và an toàn về Hoa Kỳ hơn do những quy định để đánh bắt hải sản trong King Nhà chức trách dự tính kế thực phẩm." Linn Gould, Giám chặt chẽ về việc đánh bắt hải sản County. Bản hướng dẫn này để độc Y tế Just Health Action, một tại đây. Họ nhất trí rằng đánh bắt nghị những loại hải sán lành tại hạ lưu sông Duwamish một tổ chức đặt nặng về vấn đề công hài sản tại Hoa Kỳ an toàn hơn mạnh có thể án được ở những và sản phẩm khai thác được khỏe địa điểm này và những ải sản nào

không an toàn cho người tiểu Department of Neighborhoods, "Ở Việt Nam bắt cá không ngắn (mercury) và PCB". Sinang dùng trong nhiều năm tới. Sở Y Just Health Action và Interna- biết nó có bị ô nhiễm hay không, Lee, phụ trách giáo dục sức khóc Tế tiểu bang Washington đã cấm tional Community Health Ser-nhưng ở Mỹ thì chỗ nào họ cho thuộc Public Health Seattle-King bảng để nghị những loại hải sản vices ICHS với phần khuyển cáo phép cấu là cứ câu và ăn thoái County an toàn có thể ăn được tại những của Public Health Seattle-King mái, nhưng phải tuần theo đúng khu vực câu cá chính đọc theo hạ County đã hợp tác để tiến hành quy định," một người tham gia county,gov để nhận được một

Sau khi thảo luân và tiểm hiểu về các vấn đề ô nhiễm sông Du-Nghiên cứu thí điểm này wamish và sự an toàn của việc ăn đã tạo ra một nhóm tư vấn cho hải sản cư trú tại khu vực hạ lưu người Việt Nam bao gồm các ngư sông Duwamish, nhóm Tư vấn Vì vậy, tổ chức y tế có trụ sở dẫn đang hoạt động cũng như các. Việt kêu gọi tăng cường thêm xung quanh khu vực cho dự án thành viên nấu hoặc tiêu thụ hải nhiều tâm bảng chi dẫn tư vấn

> "Nên gắn thêm những tắm bảng chi dẫn và tư vấn người câu, toàn để cấu và tiểu thụ hải sán, và "Trong các cuộc họp, mọi chỗ nào chi nên câu nhưng không

trên bở sông Duwamish cũng

"Mới đây chúng tôi đã sáng

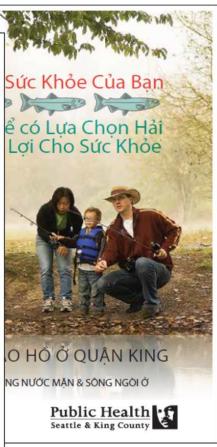
Xin liên lac sinang.lee@kinglưu sống Duwamish, nhưng được nghiên cứu về các hoạt động cho trong nhóm tư vẫn ngư dân Việt bản hưởng dẫn này bằng tiếng Việt hoặc Anh ngữ.

Action Tool: Fishing Maps (in 9 languages)

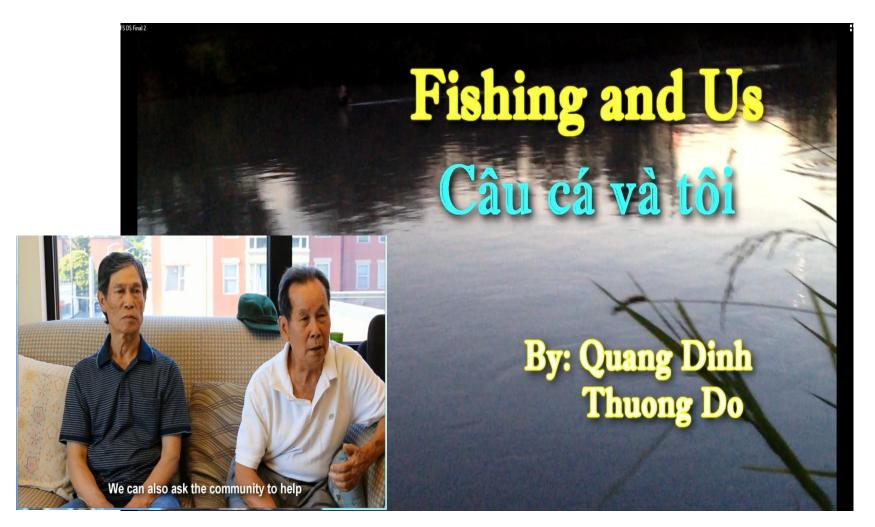

Action Tool: Digital Story

https://www.youtube.com/watch?v=NDmkoBJpKYU

Meeting 4: What are your final thoughts about WDFW?

- Fishing rules booklet in English only, need to be in Vietnamese.
- The fines: should be a warning first time
- "Train the trainer" or community health worker (promotore) model

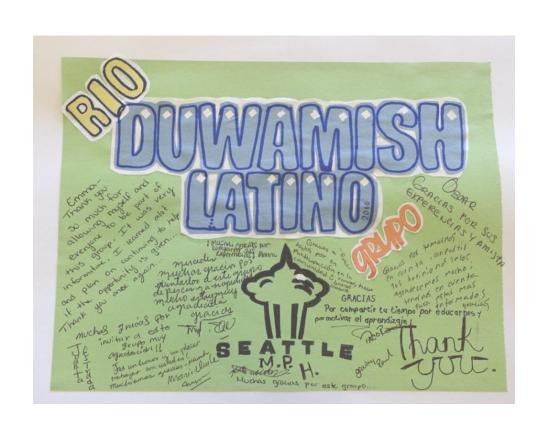
Final thoughts from VN AG

- I can understand that these meetings are meant for us to create our community voice.
- If they are investing in the cleanup of the environment, they should also invest in the health of the community as well.

Rio Duwamish Latin@ Grupo ("DROF2") Fall, 2015-Spring, 2016

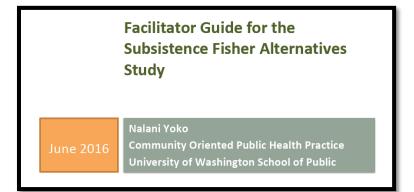
Khanh Ho, Paulina Lopez, Antoinette Angulo

Latin@ Advisory Group

- Followed VN PLA model
- Very similar findings in terms of reasons for fishing and challenges
 - "catching memories"
 - "Fear of not knowing the regulations, the tickets and the police"

What was different about the Latin@ Advisory Group?

- Younger
 - More social media savvy
 - Elevated concern about pregnant women and children
- Outreach ideas radio, WIC
- Immigration status more concern about SSNs and deportation when discussing WDFW
- Seafood as a food choice
 - Eat mostly fish (VN eat all seafood types- squid, crab, shellfish, etc)
 - When food is scarce, Mexicans eat beans and tortillas, not fish....

Kiddos

Free provision of food and childcare

Educational Outreach

- "When we finish the group, we can continue educating other people in the community. Where we can fish and which seafood we can eat. It is important to take care of our children's and grandchildren's health"
- Methods
 - Promotores
 - Radio
 - Pamphlets
 - Events

Alternatives to fishing River

- Community fishing "conventions": potluck, education, and skill share
- Education in place of tickets: classes on regulations for first time offenders
- Other fishing sites that are safer – knowing where else to go.

Latin@ and Vietnamese working together to bigger change -

Fisher Community Health Advocates - "promotores" - DROF 3 (Fall, 2016-Spring, 2017)

WDFW: New partnership – crossing silos

"DROF 3": Immigrant Fisher Community Health Advocates (*Promotores*)

Fall 2016

1. **INFORMATION:**

What do you want to learn from WDFW experts? From health experts?

Winter 2017

TRAINING: Peer training model

Develop "curriculum" (for outreach)

2017

3. OUTREACH:

Design outreach plans; develop skills; collect stories

Spring

Teach skills to present to decision makers

Magnifying Fisher Voice

- Advocacy built into JHA proposal and contract
- Meeting with and garnering support from policy organizations
 - Commission on Asian Pacific American Affairs (CAPAA)
 - Asian Pacific Directors Coalition (APDC)
 - Commission on Hispanic Affairs

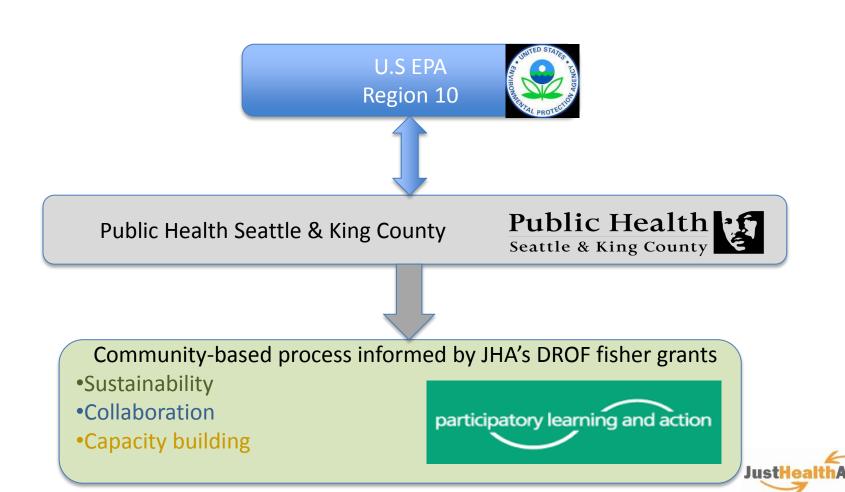

Duwamish Superfund Site – What next?

PHSKC Proposing to Develop Community-Based Fisher Institutional Control Program (2017)

Thank You Cảm Ơn Muchas Gracias

Contact:

Linn Gould, MS, MPH

Executive Director

Just Health Action

www.justhealthaction.org

gouldjha@gmail.com

206.324.0297

Sinang Lee, MPH

Health Educator

Public Health Seattle & King County

sinang.lee@kingcounty.gov

206. 263.1192

Acknowledgements

- Khanh Ho Vietnamese and Latin@ facilitator
- Antoinette Angulo Latin@ facilitator
- Paulina Lopez- Latin@ facilitator
- Agency for Toxic Substances and Disease Registry (Rhonda Kaetzel, PhD; Arthur Wendell, MD, MPH)
- Environmental Coalition of South Seattle
- International Community Health Services (Abbie Zahler, Paul Le (2015), Jian Chu (2015))
 Public Health Seattle King County (Sinang Lee, MPH) Public Health Seattle & King County

- Sea Mar Community Health Centers (Erica Chavez Santos; Blanca Mejia)
- University of Washington (Bill Daniell, MD, MPH; Emi Yoko, MPH)
- Washington State Department of Fish & Wildlife
- Washington State Department of Health

DROF 2 Note Takers

Blanca Mejia and Erica Chavez-Santos; Sea Mar Community Health Centers, HealthCorps

JHA: working towards health equity

